

Merkel aan de macht

CDU'er wordt eerste vrouwelijke bondskanselier

Achtergrond - 10 oktober 2005

(10 oktober 2005) Angela Merkel ([CDU/CSU](#)) wordt de eerste vrouwelijke bondskanselier van Duitsland. Dat is de uitkomst van drie weken moeizame onderhandelen tussen CDU/CSU en [SPD](#). Merkel wordt daarmee de eerste christen-democratische bondskanselier, sinds haar leermeester [Helmut Kohl](#) die post zeven jaar geleden aan Schröder moest overlaten. De verwachting is evenwel niet dat ze het kanselierschap net zo soeverein zal bekleden als Kohl zestien jaar lang deed. Daarvoor is de grote coalitie te zeer een noodoplossing en de druk vanuit haar eigen partij te groot.

Bij andere gelegenheden werkt dit beeld van de kille professional met het onkreukbare kapsel echter in haar nadeel. Dan heerst plotseling een onderhuids wantrouwen tegen de vrouw die weliswaar Kohl en Adenauer tot haar voorbeelden rekent, maar niet kan veranderen dat haar socialisatie ver weg van Bonn, in de DDR, heeft plaatsgevonden. Dit beeld komt altijd weer naar boven op momenten dat grote partijcrises zijn geslecht en men overgaat tot de interne competentievraagstukken.

In het najaar van 2004 bijvoorbeeld was dit duidelijk zichtbaar toen het vertrek van figuren als Friedrich Merz, Wolfgang Schäuble en Horst Seehofer Merkel het verwijt opleverde dat zij niet in staat was om belangrijke experts aan zich te binden. Bovendien heeft Merkel de neiging om een scherp onderscheid te maken tussen politiek en privéleven, wat haar in vergelijking met Medienkanzler Gerhard Schröder voor de kiezer vreemd en ongenaakbaar maakt.

Tegen dit negatieve beeld is Merkel de afgelopen jaren met wisselend succes ten strijde getrokken. Terwijl velen haar persoonlijke verhaal over de Duitse deling op het CDU-partijcongres in december vorig jaar als 'authentiek' betitelden, oogt de tentoonspreiding van intieme wetenswaardigheden als hobby's en lievelingsgerechten op haar homepage lichtelijk geforceerd.

Eerlijk

Tijdens de afgelopen verkiezingscampagne heeft Merkel haar oncorrumpeerbare

imago weer als troef ingezet. Bij de presentatie van het CDU/CSU-partijprogramma in juli verklaarde ze, dat er “lange tijd geen zo eerlijk verkiezings- of regeringsprogramma is geweest, als wij vandaag voorstellen”. Ze maakte er daarom geen geheim van dat haar partij in de regering een aantal pijnlijke maar noodzakelijke hervormingen zou doorvoeren, zoals een verhoging van de BTW.

Na 18 september bleek dat Merkel de zeker gewaande verkiezingsoverwinning desondanks maar ternauwernood had behaald. De rond 35 procent van de stemmen betekende één van de slechtste verkiezingsuitslagen van de CDU/CSU ooit. Merkels positie werd vervolgens meer en meer aangevochten. Vooral vanuit de Beierse CSU werd haar het magere verkiezingsresultaat verweten, maar ook binnen de CDU werd haar optreden argwanend gadeslagen. Merkel heeft zichzelf daarom een grote dienst bewezen in de onderhandelingen met de SPD van de laatste weken. Was het resultaat slechter uitgevallen dan nu het geval is, dan had ze zelf het veld moeten ruimen.

De komende tijd komt het aan op haar persoonlijke autoriteit en haar vermogen een regering te leiden, waarbinnen haar directe concurrent binnen de fractie Edmund Stoiber nog één van haar trouwere bondgenoten is. De kans is dan ook klein dat ze het in haar nieuwe functie zo lang volhoudt als haar leermeester en ‘eeuwige kanselier’ Helmut Kohl. Er wordt nu al rekening mee gehouden dat het verstandshuwelijk tussen CDU/CSU en SPD vroegtijdig breekt. Een aantal van haar partijgenoten staat al te popelen om haar straks de schuld ervan in de schoenen te schuiven en haar te laten vallen.

Merkel moet door een meerderheid van de Bondsdag tot kanselier worden gekozen. De afgevaardigden van CDU/CSU en SPD bezitten samen 448 van de 614 zetels. Wanneer de verkiezing wordt gehouden, is nog onduidelijk.

Carina de Jonge is germaniste en promoveert momenteel in München. Pim Huijnen is redacteur van het Duitslandweb.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1814/merkel-aan-de-macht>